

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

-----

Nr. 91.922 van 28 december 2000

A. 97.514/VIII-1968

A. 97.517/VIII-1969

**Gemeenteraadsverkiezing van Farciennes**

-----  
**DE RAAD VAN STATE, VIIIE KAMER,**

Gezien het op 16 november 2000 ingediende verzoekschrift, waarbij Etienne SOUDRON de nietigverklaring vordert van de gemeenteraadsverkiezing die heeft plaatsgehad te Farciennes op 8 oktober 2000 (beroep A. 97.514/VIII-1968);

Gezien het op 16 november 2000 door Marie-Chantal NICAISE ingediende verzoekschrift, met hetzelfde onderwerp (beroep A. 97.517/VIII-1969);

Gezien het administratief dossier dat is ingediend door de gouverneur van de provincie Henegouwen;

Gezien het in het Belgisch Staatsblad van 25 november 2000 bekendgemaakte bericht, voorgeschreven bij artikel 5 van het koninklijk besluit van 15 juli 1956, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 16 september 1982;

Gezien het verslag van mevr. DAGNELIE, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikkingen van 22 december 2000 waarbij wordt bepaald dat de zaken voorkomen op de terechtzitting van 27 december 2000;

Gelet op de kennisgeving aan de partijen van de beschikkingen tot vaststelling van de rechtsdag en van het verslag;

Gehoord het verslag van de heer GEUS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van mevr. NICAISE, tweede verzoekster;

Gehoord het eensluidend advies van de heer PAQUET, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de uitslag van de gemeenteraadsverkiezing van Farciennes van 8 oktober 2000 als volgt luidt :

- PS : 16 zetels;
- PRL MCC : 2 zetels;
- ECOLO : 1 zetel;
- IC : 1 zetel;
- FN : 1 zetel;

Overwegende dat de verzoekers op 12 oktober 2000 een bezwaar hebben ingediend bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen; dat deze bij haar besluit van 9 november 2000 de bezwaren heeft

verworpen omdat ze oordeelde dat de middelen niet gegrond waren;

Overwegende dat de gemeentekieswet elke kiezer in de mogelijkheid stelde de nietigverklaring te vorderen van de gemeenteraadsverkiezing en verzoeker niet moest doen blijken van een persoonlijk belang; dat deze actio popularis een afwijking vormde van artikel 19 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973; dat deze uitzondering is opgeheven bij de wet van 5 juli 1976 tot wijziging van de kieswetgeving om de volgende redenen :

" De wijziging van de artikelen 74 en 76 van de gemeentekieswet heeft tot doel het aantal klachten tegen de verkiezing te verminderen en de goedkeurings- of de nietigverklaringsprocedure van de verkiezingen te versnellen.

Het groot aantal klachten wekt de indruk dat het in vele gevallen de bedoeling is om de installatie van de nieuwe gemeenteraad zo veel mogelijk te vertragen.

Elk bezwaarschrift moet voortaan door een van de kandidaten ondertekend zijn. Het kan alleen nog bij de provinciegriffier worden ingediend (dus niet meer bij de burgemeester). De verkiezingen mogen door de bestendige deputatie alleen nog nietigverklaard worden wegens onregelmatigheden, die de verdeling van de zetels onder de verschillende lijsten wijzigen". (Gedr. St. Senaat, 696 (1975-1976), 2, blz. 12);

dat uit het voorgaande volgt dat alleen de kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezing de vereiste hoedanigheid bezitten om de geldigheid van de gemeenteraadsverkiezing te betwisten, dat ze alleen onregelmatigheden mogen aanvoeren die de verdeling van de zetels over de onderscheiden lijsten kunnen wijzigen en zulks op voorwaarde dat die onregelmatigheden hun persoonlijk nadeel hebben berokkend;

Overwegende dat de verzoekers dezelfde middelen aanvoeren tegen hetzelfde besluit; dat de zaken verknocht zijn en dienen te worden samengevoegd;

Overwegende dat de eerste verzoeker de enige is die verkozen is op de lijst I.C.; dat de tweede verzoekster de tweede kandidaat op dezelfde lijst was; dat volgens het proces-verbaal van de algemene telling van de stemmen het laatste nuttige quotiënt 192,9411 is, behaald door de zeventiende kandidaat van de lijst PS, die de eenentwintigste zetel van gemeenteraadslid behaalt; dat het enige nuttige (kies)quotiënt van de lijst I.C. 279,50 is, wat de verkiezing van de eerste verzoeker mogelijk heeft gemaakt; dat het volgende kiesquotiënt 186,33333 is op grond waarvan de tweede verzoekster niet is kunnen worden verkozen;

Overwegende dat de verzoekers een eerste middel aanvoeren waarin ze in hoofdzaak de verdwijning van eenenveertig stembiljetten in stembureau nr. 44 aan de kaak stellen;

Overwegende dat indien het stemcijfer behaald door lijst I.C., te weten 559 stemmen, verhoogd werd met de beweerdelijk verdwenen 41 stemmen, het kiesquotiënt van de tweede verzoekster zou stijgen van 186,33333 tot 200, waardoor ze de eenentwintigste toe te wijzen zetel zou kunnen behalen; dat de verzoekers bijgevolg doen blijken van het vereiste belang om de nietigverklaring te vorderen van de verkiezing op grond van de aangevoerde onregelmatigheid;

Overwegende, wat de zaak zelf betreft, dat de verzoekers betogen dat 41 stembiljetten zoek geraakt - zijn tussen stembureau nr. 44 en stemopnemingsbureau nr. 3; dat beiden daaromtrent de volgende uitleg verstrekken :

" In het uittreksel uit het proces-verbaal van stemopnemingsbureau nr. 3 staat het volgende te lezen : "In het proces-verbaal van stembureau nr. 44 wordt vermeld dat 691 stembiljetten zijn overhandigd. Het aantal biljetten dat op de stembus staat

geschreven bedraagt eveneens 691. Het bureau heeft 649 + 1 geteld". Als ik goed tel zijn er 649 + 1 = 650 geregistreerde stembiljetten in het stemopnemingsbureau en 691 in het stembureau; het verschil tussen 691 en 650 bedraagt wel degelijk 41 stembiljetten, die naar onze mening zoek zijn geraakt.

Het is mij niet duidelijk waarom de bestendige deputatie de cijfers 733 en 773 vergelijkt. Het staat vast dat stembureau nr. 44 slechts 733 kiezers verwachtte, maar ik meen dat het duidelijk is dat elk stembureau een hoger aantal ongebruikte stembiljetten ontvangt (voor het modelstembiljet en voor de mogelijke vergissingen in de loop van de stemming). Daarom kan het bij de opening van stembureau nr. 44 aangegeven aantal van 773 stembiljetten geenszins in twijfel worden getrokken. De berekeningen van dat bureau nr. 44 aan het einde van de stemming zijn trouwens correct : 691 stembiljetten in de stembus en 82 niet gebruikte biljetten vormen een totaal van 773 biljetten.

Tot dusver levert de uitleg van de bestendige deputatie geen enkele bewijs op en blijft de vraag open : "Waar zijn de 41 stembiljetten gebleven ?".

Als ik het antwoord van de bestendige deputatie analyseer in het licht van het feit dat de stembus door stembureau nr. 44 om 13.45 uur is ingediend bij stemopnemingsbureau nr. 3, zie ik daarin geen rechtvaardiging. Hoe kan een niet-samengesteld en niet aanwezig bureau garanderen dat er niets gebeurd is gedurende het kwartier dat de stembus zich "alleen en/of zonder getuige" in een kamer bevond ?";

Overwegende dat 733 kiezers hun stemplicht behoorden te vervullen in stembureau nr. 44; dat de aanstippen op de kiezerslijst, waarvan de regelmatigheid niet wordt betwist, aantonen dat niet alle ingeschrevenen hebben gestemd; dat het aantal kiezers dat gestemd heeft, te weten 649, overeenstemt met het aantal stembiljetten dat in de stembus is gevonden; dat de verzoekers niet kunnen uitleggen hoe de bedoelde stembus meer gebruikte stembiljetten zou hebben kunnen bevatten dan er kiezers waren die effectief hebben gestemd; dat de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen terecht uiteenzet dat het verschil van 40 stembiljetten waarop verzoekers hebben gewezen, berust op een misslag;

dat de verzoekers er niet toe komen te bewijzen dat de omstreden stembus zou kunnen gemanipuleerd zijn gedurende het kwartier waarin zij zonder toezicht is gelaten alvorens de stemopneming zou beginnen; dat de leden van het stemopnemingsbureau en de getuigen geen enkele opmerking hebben gemaakt bij het proces-verbaal wat het aspect van de stembus betreft; dat met betrekking tot dat proces-verbaal een vermoeden van regelmatigheid van de kiesverrichtingen geldt; dat de verzoekers geen enkel duidelijk gegeven aanvoeren op grond waarvan dat vermoeden kan worden weerlegd; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekers in een tweede middel het volgende betogen :

" Wat het verkiezingspamflet "Le petit journal de campagne" van de socialistische partij betreft, heb ik het gewaardeerd dat de bestendige deputatie toegeeft dat "het proza van dit pamflet beledigend is en van slechte smaak getuigt". Maar ik kan niet aanvaarden dat erin wordt gezegd "dat er niet dient te worden vanuit gegaan dat de kiezers zich door zulke praktijken laten beïnvloeden". Hoe kan de bestendige deputatie iets beweren dat ze niet kan bewijzen ? Indien zulks de kiezer niet beïnvloedt, waarom wordt dan zo'n lasterlijk pamflet opgesteld, gedrukt en rondgedeeld ? In de hal van de school waar de stemming plaatshad, was het gemeenschappelijk (alle partijen door elkaar genomen) gespreksonderwerp "Le petit journal de campagne". Dat pamflet verdraait niet alleen de waarheid, daar de IC'ers nooit hun PSC-oorsprong hebben geloochend, doch tast ook personen aan in hun privéleven en bezoedelt hun reputatie";

Overwegende dat het middel, in zoverre het gericht is tegen de motivering van het besluit van de bestendige deputatie, niet relevant is, daar de Raad van State, in de geschillen in verkiezingszaken uitspraak doet als appelgerecht en niet als cassatiegerecht; dat het bovendien deel uitmaakt van het spel van de verkiezingscampagnes dat over de onderscheiden lijsten, niet alleen in vleierende bewoordingen wordt gesproken, maar dat er ook ongunstige commentaar op wordt geleverd,

soms in tot overdrijving neigende en extreme bewoordingen, in kranten of in pamfletten uitgaande van andere partijen; dat het zaak is van degenen die de nietigverklaring van de gemeenteraadsverkiezing vorderen het bewijs te leveren dat de onregelmatigheid die zij aan de kaak stellen de verdeling van de zetels over de lijsten kan beïnvloeden; dat de verzoekers zulks niet doen; dat het middel niet gegrond is,

## **B E S L U I T :**

### **Artikel 1.**

De zaken met de nummers A. 97.514/VIII-1968 en A. 97.517/VIII-1969 worden samengevoegd.

### **Artikel 2.**

De beslissing van de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen van 9 november 2000 wordt bevestigd. De gemeenteraadsverkiezing die plaats heeft gehad op 8 oktober 2000 te Farciennes wordt geldig verklaard.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op achtentwintig december tweeduizend door :

de Hr. GEUS, kamervoorzitter,  
Mevr. DAURMONT, staatsraad,  
Mevr. GEHLEN, staatsraad,  
de Hr. SCOHY, griffier,

**De Griffier,**

**De Voorzitter,**

**G. SCOHY.**

**J.-Cl. GEUS.**

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,  
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,  
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.